

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЯЧЫГУЖЬ РЭХЬАТАГЬО ЩАГЬОТЫЖЬЫ

Шышихъэум и 1-м Хэкужьым къэзыгъэзжыгъэхэм я Мафэ игъэкотыгъэу Адыгэим щагъэмэфэкъыгь. Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкъогъэ пчыхъэзэхахъэр шуклэ гум къинэжьыщ.

Лъэшэу къыззерецхырэм къыхкэу Зээзгыныгъэмэрэ Зыкыныгъэмэрэ яса-уьтэ дэжь къыщызэрэугоигъэхэр Къэралыгъо филармонионемрагъблэгъагъэх.

Лъэпкъым илэпласэхэм яшлагъэхэр, адигэ шхыныгъохэр, тхыхъэхэр, фэшхъафхэри филармонионем къыщагъэлъэгъуагъэх. Мэфэк зэхахьэм хэлажъэх Правительствэм, Парламентым якулы-күшлэхэр, тильэпкъэгъухэу лэкыб къэралыгъохэм къарыкыжыгъэхэр, Ермэлхъаблэ, Краснодар краим инэмыхы шъольырхэу тильэпкъэгъухэм яобщественнэ движениехэм ялтыклохэр, республикэм и Адыгэ Хасэ хэтхэр, къэзэхъэм якупхэр, Адыгэим къэндзалхэ исхэм якупхурне обществэу «Дуслыкым» хэтхэр, нэмыхыкхэри нэпплэгъум итых.

Анахъэу къаҳдгъэшхээрэд Косовэ, Тыркум, Израиль, Сирием, Иорданием къарыкыжыгъэхэ тильэпкъэгъухэр арых.

— Мэфэкым тыгу яштыгъэу тыкъекуагъ, — alo Израиль къикыжыгъэхэ Ацуумыжхэм.

Зэо-банэу Сирием щыкъорэм къыхэ-къыжыгъэхэр Адыгэим рэхьат щызыгъо-тыгъэхэ бзыльфыгъэхэр нэгушлох, шхыха-техъом нэгур егъэбыльыми, ягушлого-шхоу зэрщытэр язеклоклэ-шыкълэхэмкэ къитфалуатзу тэлтээ.

Алэрэ купеу Косовэ къыкыжыгъэхэм Минеральные Воды ашыпэйкыягъэхэм ашыщыгь мы уахътэм Адыгэ Республика и Парламент идепутатэу Къулэ Аскэрбый. Югослав адигэхэм шүшлэгъэр ашыгъупшэрэп. А. Къулэм къеклюаллэх, «тхаяуягъэпсэу» къыраложы.

Адыгэ Республика илэрэ Президентэу Джарымэ Аспълан, аш ишхъэгъу-сэу Фатимэ Косовэ, нэмыхы кхэгэхүхэм къарыкыжыгъэхэ тильэпкъэгъухэр апэ-гокыгъэх, гүшэгъ фабхэхэр аралыгъэх.

Мэфэк зэхахъэр зезийшхээрэ Тэшүу Светланэрэ Хъакъуй Андзауррэ зэлүклем хэлажъэхэрэм къафэгүүагъэх. Адыгэ Республика и Премьер-министрэру Александэр Наролинир Адыгэим и Лышхэу Къумпыл Мурат, Правительствэм

ацлэкэ зэхахьэм къыщыгущылагъ. Аш къыззэрэхигъэшгъэу, Косовэ щыщхэ адигэхэм республикэм къызагъэзэж-гъэр ильэс 20 мэхъу. 1998-рэ ильэсэм Урысы Федерацием ипашхэхэр республикэм къыззэрэготыгъэхэм ишшуагъэкэ ятарих чыгу тильэпкъэгъухэм агъо-тыхыгъ, мамырэу щэпсэух.

Зэгурыноныгъэм ильэмидж

Пчыхъэзэхахьэм къыщыгущылагъэхэм яеплэхъэхэр зэфэдэхэу тильтагъэ — ар щынэнтыэм къылкырээ.

Республикэм и Парламент и Тхаматэу Владимир Нарожнэм, Хэкужьым къэзыгъэзжыхэрэ тильэпкъэгъухэр щынэнтыэм хэгъэгъозэхэнхэм пыльэу Сташу Яхъем, нэмыхыкхэм къыззэрэхагъэшгъэу, непэ Адыгэим щэпсэух Сирием щыкъорэм зэо-банэхэм къаҳдгъэхыгъэхэм ямызакъоу, Израиль, Тыркум, фэшхъафхэм къарыкыжыгъэхэр

— ахэр нэбгырэ мини 2 фэдиз мэхъух.

Мэфэхъаблэ иадминистраторэу Хъасанси Мыхъамэт икъоджэгъухэм ацлэкэ зэхахьэм хэлажъэхэрэм, Ишыгъэту къа-фэхъуягъэхэм «тхашшуягъэпсэу» къа-риложыгъ. Зэкъошхэм яльэмидж зэрэ-пүтэрэм, Мэфэхъаблэ зызериушьомб-гүрэм, нахь дахэ зэрэхъурэм мэхъэнэ и аритыгъ.

Концертэр

Адыгэим щыцэрио артистхэу Дэзыбэ Мыхъамэт, Еутых Вячеслав, Кушъэко Симэ, Хъут Рустам, Нэгъой Заур, Мигу Айдэмэр, Лыбызыу зэшхэм, нэмыхыкхэм концертэр къагъэдэхагъ. Къэшьокто ансамблэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэм» лъэпкъ къашью «Лъэпэрышьор» дахэу къашыгъ.

Концертэр дэгьюу къуагъэ. Аш үүж адигэ джэгур филармонионем щызэх-агъагъ.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбый.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэим къеблэгъэштых

Шышихъэум и 9-м альманахэу «Образы мира» зыфиорэм иэкспедициешо Адыгэим щырагъэжьэшт. Мыщ илошшэн фэгъэзээгъ купым хэхъагъэх альманахым икъулыкъушлэхэр, аш иавторхэр ыкы къыдэзгъэкъыхэрэ, кино тезыхырэ купэу студиеву «Четвертая власть» зыфиорэу Къырым къикыгъэм илошшэнхэр.

Шышихъэу мазэм къыклоц Краснодар къыщырахъэжъеныш, Эльбрус нэссытых. Шышихъэум и 9-м къыщегъэжъагъэу и 14-м нэс Адыгэим иоф щашлэшт. А уахътэм къыклоц къуаджэхэр Коээт, Афы-псыпэ, Техъутэмыхыуае, селуу Крас-

ногвардейскэр, къалэу Мыекъуапэ альхъащых.

Альманахэу «Адыги» зыфиорэм да-гъэхъащхэ къебархэр аугъоиштых. Джаш фэдэу адигэхэм афэгъэхыгъэ фильмэ тирайхыщ.

— Фильмэм хэлэжээн шлоигъоныгъэ зилэхэ адигэхэр зэкэ лъэпкъ шуашхэр ашыгъхэу къетэгъэблагъэх. Джаш фэдэу тарихъим пыльхэр, сурэтышлэхэр, 1998-ласэхэр ыкы ахэм анэмыхыкэ, адигэхэм ядуний къызыгъынхэ зылэкыищхэр тиошшэн къыхэлэжъенхэу тыкъяджэ, — экспедицием хэтхэм къауагъ.

Къэбарыр нахь игъэкотыгъэу «Адыгэ Хасэ — Черкесский парламент» зыфиорэм къыщышшуфалотэшт.

Шыгу къэтэгъэкыжы, бэмышшэу дунаим щыпсэухэрэ лъэпкъхэм афэгъэхыгъэ тхылъыкъэ Къырым къыщыдагъэкыгъ. Альманахым илэрэ том илэрэ пычыгъ Адыгэим фэгъэхыгъ. Къырым щылэх журналистхэм, Адыгэим иобществениххэм, тарихълэххэм аш икъыдэгъэкын ильэситфэ иоф дашлагъ. Экспедицием хэтхэм тарихъ ыкы ли-тературе къэбархэм защагъэхуазээ, мыщ щыпсэухэрэ цыфхэм гүшшэгъ афэхъ-

ухэээ тхыгъэр агъэхъазырыгъ. «Адыги» зыфиорэ томыр атхыфэ Темыр Кавказым гъогогуи 7-рэ экспедициие къеку-агъэх.

Альманахэу «Образы мира» зыфиорэ Адыгэим фэгъэхыгъэ къэбархэр зыдэтир ипчайтэлэхээ мини 5 хьоу къыдагъэкыгъ. Ар пщэфын пльэкиштэп, ау Адыгэ Хасэм шъукъеклюаллэу, шүшлэх мыльку жкугъэтэлтымэ, ар къызлэхэжъугъехан шульзэкыщт. Аш къыкъекъогъэ ахъщэр нэужжым къыдагъэкыщт томыр пэуя-гъэхъашт.

(Тикорр.).

ГъэлорышІэкІо компаниехэри Къыхэлэжъэнхэ фае

Фэтэрбэу зэхэт унэм чэсхэм зэкэми зэдагъефедэхэрэм ягъекіжын фэгъэхыгээ республикэ программэу 2017 — 2019-рэ ильсхэм ательятаагээ диштэу 2018-рэ ильэсэм Адыгейм ит уни 127-мэ гъэцкіжынхэр арашылэштих.

Ар пстэумки квадратнэ мөтэ 317943-рэ мэхь. Аш фэдэ унэхэу агъэцкіжынхэрэм, мы мафэм юф зыщашіхэрэм ашынхэм тигъусэ АР-м и Къэралыгъ Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр ашынаг.

Апэ ар Миекъуапэ иурам шъхъаэу Краснооктябрьскэм тет унэу N 10-м еклолаг. Къэралыгъ Советын — Хасэм идепутатэу, я 14-рэ хэдзыпэ округэу унэр зыхахээрэм щыхадзыгъэ Къулэ Аскэрбайрэ псеольшынхэмкээ, транспортымкээ, эзпхынгъэхэмкээ ыкыл псэуплэ-коммуналнэ хъизметымкээ Парламентын икомитет илашэу Олег Картамышевымэ игүсагъэх.

Мы программэр гъэцкагъэ зэрэхъурэм АР-м и Лышихээ льэшэу ынаа тет, — къылыагь Владимир Нарожнэм. Аш фэш унэхэр зэрагъеэцкіжынхэр, арашылэгъэх, непэ ялофшын зынэсигъэр зэдгэлэгъуныш, щыргэгъозэн гухэль тиэу тыкъекуагь.

Фэтэрбэу зэхэт унэхэр гъэцкіжынхэмкээ Адыгэ республикэ фондым илашэу Пыщын Руслан зэрэглигъозагъэхэмкээ, унэм чэсхэм зэкэми зэдагъефедэхэр шыхынгылчэхэу хэльхэр зэблахуу гъэх, итепльэ агъекіжынхэр. Пстэумки сомэ миллиони 2-рэ мин 600-рэ пэхуяагь. Блэкигъэ илээсм унэм шыхъэ зэблахуу. Гъэцкіжын юфшын пстэури езышылэгъэр ООО-у «Сириус» зыфиорэр ары.

Мы унэр фэтэр 16 зэкэмки зэрэхъурэр. Нахыбэу чэсир пенсионер, сэкъатныгъэ зиэхэри ахэтых. Цыфхэу унэхэм ачэсхэм яеплъыкіжынхэр, яшлонгъонигъэхэр къыдальтытэхээ агъекіжынхэр шокл зимыл юфуу зэрэштийм, щыклагъэ горэ щынэм дагъээсигъынхэр зэрэфхэзыхэр Къулэ Аскэрбайгъэхээ. Цыфхэу унэхэм ач илашэу къырагъэблэгъенш, пшъэрэйл гэнэфагъэхэр фашынхэу ыгъэгугъагь.

Къызэрафашыагъэр къыхигъэшыгъ. Унэм чэсэу депутатхэм къяколагъэхэм зэкэми ашдараагъэштэй, региональнэ операторын псеольшынхэм «тхъяуугъэпсэу» къаралыагь.

Унэр 2027-рэ ильэсэм агъекіжынхэмэу программэм хэтигъ. Цыфхэу чэсхэм ар ашоочыжь, аш нэс джыри нахыбэу щыклагъэхэр илэхэ хууным, амьгээжынхынхэм тещынхыгъэхуу нахыжь, къафагъэцкіжынхэм, мы ильэсэм шомыкэу ар къафашыагь. Джи къызкэлэгъэхэз закъор унэ клоцым зэкэми зэдагъефедэу илэхэр (подъездхэр) агъекіжынхэр ары. Ар унэр зэлхыгъэ гъэорышылэко компанииер ары зипшэрилль. Владимир Нарожнэм аш илашэу къырагъэблэгъенш, пшъэрэйл гэнэфагъэхэр фашынхэу ыгъэгугъагь.

Нэужми АР-м и Парламент и Тхъаматэу фэтэрбэу зэхэтхэ унэхэм ягъекіжынхэмэу региональнэ операторынмэе юф зэдашын фаеу зэрильтээрэм итугуу къышыгъ. Лъэнэкыуитуу ми пшъэрэйлэу ялэхэр зыуахтэм зэдагъецахъэхэм, унэхэм щыклагъэу ялэ пстэури дэгээжыгъэ зэрэхъуутыр къын-иуагь.

Аш ыуух Владимир Нарожнэр переулкэу Профсоюзном тет унэу мы уаҳтэм псеольшынхэм

юф зыщашыагъэр къуагъэ. Ар хэдзыпэ округэу N 15-м хэхь. Аш идепутатэу Сергей Погодинри итгүсагь. 1927-рэ ильэсэм атагъэгъэ унэр адрэхэм зэранахыгъыр къыхыщи. Псэольшын юфхэр езышылээрээ ОOO-у «М-строй» зыфиорэр ары. Унэм шыхъэ жы дэдэ зэрэхъуугъэм къыхыкыкээ, аш аш изэблэхъун рагъэжьагь. Ар квадратнэ метрэ 930-рэ мэхь, пстэумки сомэ миллиони мин 800-м ехүэр аш пэхуяашт. Къэклорэ ильэсэм псыр, фабэр, электричествэр къызэрыклохээр зэблахууцых, итепльэ агъекіжынхэр ары. Ар унэр зэлхыгъэ гъэорышылэко компанииер ары зипшэрилль. Владимир Нарожнэм аш илашэу къырагъэблэгъенш, пшъэрэйл гэнэфагъэхэр фашынхэу ыгъэгугъагь.

Мы унэм чэсхэм депутатхэр гүшүэгъу афхуу гъэх. Гъэкіжын юфшынхэр зэрэргэжэхэйхэм пае къызэрафэрэзэхэр ахэм къыхагъэшыгъ, щагум изэтгээпсиханкээ шоигъонхээр ялэхэр ялэхэу Сергей Погодинийм зыкынфагъэзагь.

Парламентын и Тхъаматэу пстэури къызэрафхысыжьзэ,

Цыфхэм афаашыагъэм, афаашэрэм зэригъэрэзэхэрээр лъэшүү гуалеу зэрэштийм, шоигъонхээр къыралотыкыгъэхэр хэзигъэ имылэу гъэцклагъэ хуунхэм ынаа зэрэштийм къыкигъэшыгъ.

ХҮҮТ Нээцээт.

Сурэтыр 1989-ын Аслын тэрихыгъ.

Чэзыу зэхэсигъо илагъ

АР-м хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие ия 45-рэ зэхэсигъоу илагъэм юфыгъуу 2-мэ щатегушыагъэх, унашьохэр щашыгъэх. Зэхэсигъор зэришагь АР-м хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Сэмэгу Нурбай.

Къалэу Миекъуапэ зы мандат зиэ ихэдзыпэ коуу 9-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъ Совет — Хасэм идепутат ихэдзын тедзэу 2018-рэ ильэсэм юнагын и 9-м щынэштим депутатхэм хуунхэм зыкъээсигъэлэгъогъ. Сергей Бабкиным икандидатэрэ регистрацье шыгъэнэм комиссиин хэтхэм дырагъэштагъэп. Хэдзынхэмкээ Адыгейм и Гупчэ комиссие исекретарэу Хынчээ Фатимэ къызэриуагъэмкээ, аш лялсану фэхъуугъэр кандидатын хэдзынхэмкээ шапхэхэр зэримыгъэцклагъэхэр ары.

Ятонэрэ юфыгъуу зэхэсигъом къышаалтыгъэр юнагын и 9-м щынэштим хэдзынхэм къадыхэльштагъэу цыфхэм амакъэ атынхэмкээ щынэ бүллетеини итхэгъэштэй ары.

Гъонэжжыкъо Сэтэнай.

Тыфэгушыагъ

Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэштэм лынтфэ хиругиремкэ иотделение илашэу Борсэ Мухьамэд къызыхъуу мафэр бэдзэогъум и 31-м хигъенэфыкыгъ. Ашкэ отделением зэкэ илофышэхэм тыфэгушо.

Псауныгъэ пытэрэ юнагы бэрэчэт ильэу, ишылакэ ыгъэгушоу, ныбдэгэу хъалэлхэм ашыныкыгъ, ыгыи ыпси хильхээ зыгъэцкэлээрэ исэнхэхьтэу ишынгъээ зэрихыгъэ джыри ильэсбэрэ рилэжжээнэу тыфэлъял.

Отделением илофышэхэр.

Щынэгъэм дештэ

Адыгэ Республикэм исурэт къэгъэльэгъуаплэу Миекъуапэ дэтым тигъусэ зэхахьэу щыкыуагъэр Хэкужым къэзыгъээжыгъэм и Мафэ ехылэгъагь. Шышхъэум и 15-м къэгъэльэгъоныр зэфашыжыщ.

Республикэм исурэтишхэм я Союз итхаматэу Хъуажь Рэмэзанэ зэлүкэгъур къызэуухыгъ. Культурэмкэ министрэу Аульэ Юрэ Югославилем тильэпкъэгъухэр къызикыгъэхэр ильэс 20 зэрэхъурэм къытегуущыагъ. Республике икультура щызэлэштэй Чэмьшю Гъазый Югославилем тильэпкъэгъухэр къыцыхыгъэнхэм хэлэжьагь. Сурэтишхэм ялофшыагъэ осе ин Гъ. Чэмьшюм фишигъ, аш даклоу, къэкощыхыхэрээ тильэпкъэгъухэр ялсукээ нахь итэклотыгъэу сурэтишхэм къагъэлэгъоным иеплъыкыгъэхэр къыралотыгъэхэр. Зэхахьэм Мэшфешу Нэджэт, фэшхъафхэри къынгүүштэйгъагъ.

Краснодар краим, Къэбэртэ-Бэлькъарым, Адыгейм ясурэтишхэм ялофшыагъэр итэклотыгъэу къагъэлэгъагъо. Бырсыр Абдулахъ, Къат Теуцожь,

Александр Манакъян, Абрэдж Гощэфыж, Гъогунэкъо Мухъбарый, Шъэожъ Хъесанэ, Хъуажь Рэмэзанэ, Паштэ Герман, фэшхъафхэм ятвorchтэвэ тшогъэштэгъон.

Адыгейм ичыопс зэрэдахэм, ушыпсэуныр хъопсагаю зэрэштийм, мамыр юнагы тиреспублике мэхъэнэ ин зэрэштийрэ, лъэпкъэу исхэр зэрэзгүрүхэрэ, фэшхъафхэм уязыгъэгупшигъэрэ сурэтишхэм къагъэлэгъоным иеплъыкыгъэхэр къыралотыгъэхэр. Зэхахьэм Мэшфешу Нэджэт, фэшхъафхэри къынгүүштэйгъагъ.

САХЫДЭКЬО Нурбай. Сурэтыр къэгъэльэгъоным къыштэйтхэгъ.

Сомэ миллиард 11-м ехъу чыфэу аратыгъ

2018-рэ ильэсэм иапэрэ мэзих Адыгэ Республикэм юнагы и банкын кредитэу къылахыгъэр сомэ миллиард 11,3-рэ мэхь. Ар блэкигъэ ильэсэм (имэзих) ебгъашшэм, процент 43,8-кээ нахьыб. Аш юнагы псеуплэ къызэрашэфыштимкээ ипотечнэ кредитэу 1069-рэ (сомэ миллиард 1,7-рэ) ильэснэхээ аратыгъ. Икыгъэ ильэсэм ишылэ-мэкъуогъу мазэхэм ипотечнэ кредитэу аштагъэхэм япчагъэ ельтигъэмэ, мыгъэ фэдиз 1,7-кээ ар нахьыбэ хуугъэ.

Ар къызыхыгъэр банкын цыфхэм аритырэ ахьщэ чыфэм ипроцентхэр нахь макъэ зэршагъэхэр ары. 2018-рэ ильэсэм имэзих ипотечнэ кредитым ахьщэу тэхъорэм ипроценти 9,8-рэ.

Урысые Федерацием и Гупчэ банк и Къыблэ гъэоры-шэлэ шхъаэлэ АР-мкээ Лъэпкъ банкы и Отделение.

Адыгэ Республикэм культурэмкэ и Министерствэ лъэшэу Гуажэлэ шхъаэлэ АР-мкээ Лъэпкъ банкы и Отделение. Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Адыгейм лъэпкъ орэдхэмкээ и Къэралыгъансамблэу «Исламыем» иартисткэу Хъокло Сусанэ Ерстэм ыпхъум фэтхъаусыхэ ёш иғонэмис зэрэхъуугъэм фэш.

Цыфыр ыкИ законыр

Водитель 17 къаубытыгъ

**БлэкIыгъэ зыгъэпсэфыгъо мэ-
фитум, бэдзэогъум и 28 — 29-
хэм, Къэралыгъо автоинспек-
цием икъулыкъу и ГъэIорышIa-
пIэу Адыгэ Республикэм ѢшIэм
икъулыкъушиIахэм ешъуагъэу
рулым кIэрысыгъэ водитель 17
къаубытыгъ.**

Джащ фэдэу мы уахтэм къыхиубытэу тъогурыкъоним ишапхъэхэр аукъуагъэхэу хуягъэ-шIэш 755-рэ агъеунэфыгъ, аш щыщэу хуягъэ-шIэгын 100-р лъэсрыклохэм ялажь.

Адыгэим иполицие заявление 265-рэ къыIэхъагъ, аш щыщэу 143-рэ Мыекъуапэ, 52-рэ Тэхъутэмийкье районим ашатхыгъэх. АР-м хэгъэгу клоц IофхэмкIэ и Министерствэ къызэртигъэмкIэ, республикем бзэджэшIэх 11 къыщэхууг хуункIэн бзэджэшIагъэу 1, тыгъуагъэу 5, автомобилыр Iуафыгъэу 3 ыкIи экономикэм епхыгъэ бзэджэшIагъэу зы. Аш нэмийкIэу Адыгэим щыщ горэм наркотик къылкырахыгъ, административнэ тазырыр игъом зымытыгъэх нэбгыре 15 къыхагъэшыгъ.

Зы нэбгырэ хэкIодагъ

**Бэдзэогъум и 30-м Мыекъуапэ
иурамхэу Хъахъуратэм ыкИ
Карл Маркс ацI зыхыхэрэр
зыщэххэкIыхэрэм адэжь ав-
томобилитIу ѢыззэтэкIыгъ.
Пэшорыгъэшьэу зэрагъеунэфыгъэм-**

кIэ, ВАЗ-2102-м иводитель машинэр фэмыгъэорышIажъэу игъогу тетэу къаклощтыгъэ автомобилэу КамАЗ-м еутэкыгъ. Хыльзэзещэ машинэм иводитель зэутэкынным зыщицзыу ылозэ, игъогу зыдэчъэхым зэпиргъэшэз. Автомобилэу ВАЗ-2102-ри игъогу дэчъэхи ылэ къикырэ нэмийкI КамАЗ-м еутэкыгъ. Мы аварием ильэс 42-рэ зыныбжь ВАЗ-2102-м иводителэу Мыекъуапэ Ѣыщыр хэкIодагъ. Мы уахтэм ехъулпIеу а чы-
пэр зефашигъыгъ ыкIи хэушхъафыгъигъ.

техникэр, МВД-м исследовеннэ-оперативнэ отдел икуп щэлажьэх.

Грамм 950-рэ къирахыгъ

**Мыекъуапэ исследовательхэм
ильэс 37-рэ зыныбжь хъульфы-
гъэм ылъэныкъокIэ уголовнэ
Iоф къыззIуахыгъ. Мыщ ыпекIи
хъульфыгъэм хъанс тельыгъ,
наркотикир хэбзэнчъу цунэ зэ-
рильфыгъэм къихэкIэу ар агъ-
мысэ.**

Полицием иуголовнэ лъыхъун иотдел икулыкъушIахэм хъульфыгъэм ипсэуплэ къизаплыхъем, уц гъугъэ щихъагъэр къырагъотагь. Нэужым экспер特-кrimиналистхэм зэрагъеунэфыгъэмкIэ, грамм 30 хъуре марихуанэу ар щытыгъ.

Аш нэмийкIэу хъызмет псэуальхэм ашыщхэм джыри зы гъэбылтыгъипI оперативникхэм къыщагъотагь. Унэм ибысум аш кIэп гъугъэр ѿыгъыгъ. ЗэклэмкIи наркотик зыхэль пкыгъо грамм 950-рэ къирахыгъ, — къеты АР-м хэгъэгу клоц IофхэмкIэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу.

Джащ фэдэу хъульфыгъэм наркотикир зыщигъэфедэштыгъэ хэушхъафыгъигъэунэм полицейскэхэм гу лъатагь. Полицием икулыкъушIахэм яупчэхэм джэуп къаритижъизэ, хъульфыгъэр илажэ иуцоплэжьигъ.

Мы мафэхэм уголовнэ Iофэу къыззIуахыгъэмкIэ оперативнэ ыкIи следственнэ Iофхъабзэхэр зэрхэхэй.

«Сомэ мини 10 хъурэ ахъщэр ибанковскэ картэ зэрикодыкыгъэм фэгъэхыгъэу ильэс 51-рэ зыныбжь бзыльфыгъэу Мыекъуапэ Ѣыпсэурэм полицием зыкыфигъэзагъ. Аш къазэрафиотагъэмкIэ, ымышIэрэ цыфыр гъэпцагъэкIэ къыдэзекли, ыугоиагъэ ахъщэр шуитыгъуугъ», — къеты АР-м и МВД ипресс-къулыкъу.

Мы шыкIэ дэдэмкIэ ильэс 33-рэ зыныбжь бзыльфыгъэу Мыекъуапэ Ѣыпсэурэм икарте ахъщэр шуитыгъуугъ.

Джащ фэдэу ильэс 52-рэ зыныбжь

хъульфыгъэу Мыекъуапэ Ѣыпсэурэм ылъэныкъокIи гъэпцIэгъэ Iоф зыхэль бзэджэшIагъэ дызэзыхъагъэр агъеунэфы. Хъульфыгъэр агъапцIи, ымышIэрэ цыфым исчет сомэ мин 15 фыригъэхъагъ.

БзэджашIахэм ренэу гъэпцIагъэ зыхэль eklonIeklakIэхэр къаугупшисых. Аш къыхэкIэу полицием цыфхэм макъэ арагъэу телефон гъэпцIаклохэм зарамгъэдэлэнэу, зыфесакъыжынхэу.

ИльэситIу хъанс тыралхъашт

**Теуцожь район прокуратурэм
ильэс 29-рэ зыныбжь хъульфы-
гъэм ылъэныкъокIэ уголовнэ
Iоф къыззIуихыгъ.**

«Дознанием зеригъеунэфыгъэмкIэ, 2018-рэ ильэсийм, жъоныгъуакIэм, пэще Iэнатэ зиэ хъульфыгъэр ешъуагъэмэ къэзүүшхъатырэ медицинэ улъэкунхэр зэрафимышыгъэм ыкIи ашкIэ хэбзэгъэцүгъэр зериукъуагъэм фэшI административнэ Iоф зытыралхъагъэр ятлонэрэу ешъуагъэу машинэм кIэрысэу полицием икулыкъушIахэм къагъеуцугъ», — къеты АР-м и Прокуратурэ ипресс-къулыкъу.

Прокуратурэм къыззIуихыгъэ уголовнэ Iофыр Теуцожь районным изэгъэшүжүхъыкum участкэу N-2-м IeklakIэхъагъ.

УФ-м и Уголовнэ Кодекс зэрэтиймкIэ, ыкIи фэдэ бзэджэшIагъэ зезыхъагъэм ильэситIу хъанс тыралхъашт ыкIи ильэситIу нэс Iэнатэ Iоф ришэн фитищтэп.

Итахъохэм алъэплъэх

**Иофхъабзэу «Каникулы с об-
щественным советом» зы-
фиIорэм хахъэу Урысыем и
МВД имежмуниципальнэ от-
делэу «Адыгейский» зыфиIорэм
иполицие икулыкъушIахэр
лъыпльэн ыкIи попечительскэ
къулыкъум IофышиIахэр игу-
сэхэу дэкIыгъо ялагъ, зэгурIо-
кIэхъэх.**

**ныгъэ зэрымыль унагъохэм
адэжь кIохээ, яцIекIэ-псэ-
кIэ зыщагъэгъозагъ.**

Хэгъэгу клоц къулыкъум иотдел епхыгъэу Iоф зышIэрэ Общественнэ советым илыкъоу ахэтигъ полицием иполковнику Хуут Аскэр.

ДэкIыгъэ къыхиубытэу хэушхъафыкыгъэ учтыйм хэт унэтууплымэ адэжь лыклохэр еблэгъагъэх. ЫпэкIэ мыхэм ѢыкIагъэхэу ялагъэхэр дагъээжыгъэхэм ауплэкIуагъэх. Анахъэу анаэ зытырагъэтигъэ зыныбжь имыкъуягъэхэм яухытэ зэрагъакIорэр ыкIи тэрээзэ агъашхэхэм ары.

Нахыжхэм алъэныкъокIэ ыкIи фэдэ лъыпльэн дэкIыгъохэм яшIогъэшко къызэрэкIорэр къыхигъэшыгъ Хуут Аскэр.

— Гээмэфэ лъэхъаным кIэлэцIыкIу пэпчь зыгъэпсэфыгъо охътабэ илэ мэхъу. Аш къыхэкIэу кIэлэцIыкIу хэм яухытэ шуагъэ къытэу агъэкIонымкIэ ны-тихэм ашпээ илъыр макIэп. Итахъохэр гъогум къытэгъэхэнх, бзэджэшIагъэхэм ашыухъумэгъэнхэм афшI мы Iофыгъом пшээдэкIыжь хэлээу нахыжхэр къекIонхэ фае, — къыуагъ А. Хуутым.

Полицием икулыкъушIахэм ыкIи общественностью зэдьрагъаштэу къайлагъ ыкIи фэдэ дэкIыгъо улъэкунхэр зэрэлгъэжкотэнхэ фаер, ахэм шуагъэ къызэрэратыштыр.

ХэбзэIахыр ытыгъэп

**Адыгэ Республикэм хэгъэгу
клоц IофхэмкIэ и Министер-
ствэ экономикэ Ѣынэгъончъэ-
нимкIэ ыкIи коррупцием бэ-
нигъэнымкIэ и ГъэIорышIapIэ
хэбзэIахь бзэджэшиIагъэхэмкIэ
иотдел IофышиIахэм Мые-
къуапэ Ѣыщ бзыльфыгъэм
ылъэныкъокIэ оперативнэ Iоф-
хъабзэ зэрхэхъагъ.**

ЗэрагъэунэфыгъэмкIэ, Iахъзэхэль обществэ горэм имылтуу илахъэу хэлъыгъэр 2015-рэ ильэсийм бзыльфыгъэм ышагъ. Ау аш къыкIэхъогъэ хахъор зыфэдизим епхыгъэ къэбар нэпцI хэбзэхъа къулыкъум IекIигъэхъагъ.

ХэбзэухъумакIохэмрэ хъактуулахъ къулыкъухэмрэ зэхажэхъэ улъэкунхэм къызэрагъэлэгъуагъэмкIэ, хэбзэхъа ямытыгъэр сомэ миллион 13,5-м ехъу.

Мы бзэджэшIагъэм епхыгъэу УФ-м и Следственнэ Комитет и Следственнэ ГъэIорышIapIэ Адыгэим Ѣынэм уголовнэ Iоф къыззIуихыгъ. Бзыльфыгъэм лажэ илээ загъэунэфыкIэ, ильэситIу нэс хъанс къыхын ылъэкIыщт.

**НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр
КИАРЭ Фатим.**

Ильэс 96-рэ зэрэхъугъэр хагъэунэфыкІыгъ

Адыгэ (Черкес) автоном хэкур зывэхащагъэр ильэс 96-рэ ыкы Хахьурэтэ Шыхъанчэрье псаугъэмэ кызыхъугъэр ильэси 135-рэ зэрэхъугъехэм афэгъехыгъэ юфхъабзэ Адыгейм и Советхэм яа I-рэ зэфэс зыщицоогъэ Унэ-музеу Шэуджэн районым итым щыкыагъ.

— Адыгейм къэралыгъо гээпсыкэ илэхъуним лъапс непэ Адыгэ Республикар ёы! Урысые Федерацием исубъект хэхъэ. Ар тъыгъупшэ хъущтэп, — кыицитхыгъ Инстаграмэ Адыгейм и Лышхъэу Къумпыл Мурат. Шэуджэн район адмиинстрацием кызыэршалотагъэмкэ, Унэ-музеу Хакурынэхъаблэ игупчэ итым Адыгейм фэгъехыгъэ тарихъ материал бай щаувьоигъ. Автономием кыицегъе-

жъагъэу республикэ зэрэхъутэйм игъогу аш чээл документ-хэм игъеклотовгъэу ахэолъагъо. 1922-рэ ильэсүм бэдээгъум и 27-м РСФСР-м и ВЦИК и Президиум унашью ышыгъ Адыгэ (Черкес) автоном хэкур зэхэшгээнэу. Клэух едзыгъо хъугъэр а I-рэ зэфэсэу Адыгейм и Советхэм ялагъэу 1922-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм Хакурынэхъаблэ щыкыагъэр ары.

Адыгейм иполитическэ, иадминистративнэ, иэкономикэ ёы икультурнэ зэтэгээпсихъанылъапсэ а юфхъабзэм щагъэ-пытаагъ. А зэфэсүм хэку гъецэ-кэлкэ комитетэу щыхадыгъэм ипашэу зэлъашэрэ политическэ юфшэлхуу Хахьурэтэ Шыхъанчэрье агъеннаа. Нэужым ар ВКП(б)-м и Адыгэ обком иапэрэ секретарэу юф ешлэфэ хэку автономиер ылъэ туюдым илахьышу хилхъагъ. Автономиер зэрагъэпсыгъэр адыгэ лъэпкыям ишынгээхээ тарихъхъугъэ-шлэгъэшко хъугъэ.

— Адыгейм къэралыгъо гээпсыкэ илэнэм зилахьышу хэзилхъагъехэм ацэхэр: Шэуджэн Мос, Хахьурэтэ Шыхъанчэрье, Гыукэлкыул Даут, Дмитрий Шведс, Казимир Головович, Мишуре Казбек, Петр Заэма, — кыщаагъ музейм.

Хэгъэгу джэгушхо Мыекъуапэ щыклощт

Шышхъэум и 7-м пчыхъэм сыхъатыр 6-м Мыекъуапэ «Хэгъэгу джэгушхо» щыклощт. АР-м иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэ — Черкес парламент» зыфиорэр яэпылэгъоу адыгэ ныбжыкэхэр юфхъабзэм кэшакло фэхъугъэх.

«Хэгъэгу джэгушхор» къэлэ паркым щыре-клощт. Къэлэ зэфэшхъафхэм ашыпсэухэрэ адыгэ ныбжыкэхэр къашьом ипчыхъэ щызэрэгъоищтых. Адыгэ Республикар, Къэбертэе-Бэлькъарым, Къэрэшэ-Щэрджэсүм, Пышэ шольпыр, Ростов-на-Дону, Ставрополь, Москва, Санкт-Петербург, Тырку-ем, Израиль, Европэм ит къэралыгъохэм къарыкыщтых. Программэм къыдыхэлтигъагъэу республикэм ихъаклэхэм АР-м и Лъэпкэ музей, зыкыныгъэмрэ зэгурьоныгъэмрэ ясагуяэт ёыкы Мыекъуапэ мэштийр арагъэлэгъущт.

Юфхъабзэм мэхъанэ шхъаиэу илэр адыгэхэм яшэн-хэбзэ дахэхэр къагъэгүүнхэр ёыкы ахэр къаухумэнхэр ары.

Зэхэшаклохэм къызэралорэмкэ, тарихъым руипльэжьем, адыгэхэм анах мэхъанэ ин зэра-

тырэмэ джэгур ашыщыгъ. А ѿ адыгэхэр зэ-кэ кыицызэрэуу-оиштыгъэх, щыгдже-щыгъэх. Мыш фэдэ юфхъабзэм зэхашэнным лъэпсэ гэ-нэфагъэ илэштигъэх. Кыи-зэралотжырэмкэ, мыш фэдэ джэгухэр станицэу Дахьо дэжэ щыт «Джэ-гокло шофф» зыфиорэм щашыщтыгъэх.

Октябрьскэ революцием ыуж, 1926-рэ ильэсүм, шапсыгъэ лъэпкь быракыр Грузиум къырашыжы Адыгэ хэкум кыицэращэхыгъэм фэгэхъыгъэ «Хэгъэгу джэгушхор» зэрэштигъээр тарихъым къыхэнэхыгъ.

2017-рэ ильэсүм мы хабзэр Къэбертэе-Бэлькъарым икъэлэ шхъаиэу Налщык щырагъэжъэжьыгъ. Мышэ «Хэгъэгу джэгушхор» Адыгэ Республикар игупчэу Мыекъуапэ щыклощт.

**ГҮНЭЖХҮҮКЬО
Сэтэнай.**

Владимир Нарожнэр дзэ къулыкъум иветеранхэм афэгушуагъ

Я 9-рэ Краснодар мотошончэо дивизиенеу Кутузовымрэ Жъоғо Плыжымрэ яорден кызыфагъэшьошагъэр зывэхащагъэр ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъехыгъэ мэфэкл юфхъабзэм хэлажьээзэ, Владимир Нарожнэр Адыгэ Республикар и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ республикэ парламентым идепутатхэмрэ ацэлкэ дзэ къулыкъум иветеранхэм яюбилейкэ къафэгушуагъ.

Дээ формированием лъэшэгъум къыклоц тарихъ гъогушо кызыэркигъэр, дээ къулыкъум-кэ щысэтехыгъэу ар зэрэхтигъэр, я 9-рэ мотошончэо дивизиенеу иофицерхэмрэ идээ-клоцхэмрэ мамырныгъэм игъэлтийн, тихэгъэгү икъеухумэн ялахьышу зэрэхашыхъагъэр ашхийгъенэфыкыгъ.

— Цыф пытэхэр, лышхъужхъэр ары дзэм къулыкъум щызыхъыгъэр. Лъэшэгъум къыклоц шууи-

дээ формирование иофицер, идээ-клоц мин пчагъэмэ орденхэмрэ медальхэмрэ къафагъэшьошагъэх. Советскэ Союзими, Урысиеи я Лышхъужхъэр ахэм ахэтых. Тиветеран лъаплэхэр, ныбжыкэхэм дзэ-патриотическе плунгыгъэ тэрээ ягъэгъотыгъэнимкэ, ти Хэгъэгү нахь лъэш шыгъэнимкэ оптышхуу шууи-лэр тапекли къызэрэзфэхъугъэ-федэштэй сицыхъэ тель. Псаунгъэ пытэ, насып, щылэл-псэукэ

дэгъу шууиэнэу, Урысиеи пае ешшухъижъэрэ юфхэм гъэхъагъэхэр ашышшашынэу сышууфэлэл! Шуумэфэлкэ, шууиоблийлкэ сышууфэлэл! — къыуагъ Адыгэ Республикар и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр.

Ветеран движением чанэу зэрэхэлажьэхэрэм, ныбжыкэхэм дзэ-патриотическе плунгыгъэ тэрээ ягъэгъотыгъэним къаухумэн афэш,

я 7-рэ Краснодар дзэ базэу Кутузовымрэ Жъоғо Плыжымрэ яорден кызыфагъэшьошагъэр зывэхащагъэр ильэсүм 100 зэрэхъурэм зэрэхагъэ-унэфыкырэм елхыгъэу Адыгэ Республикар и Къэралыгъо Совет — Хасэм ирээнныгъэхтыльхэр аратыгъэх:

— Вербицкий Анатолий Василий ыкъом, отставкэм щылэ подполковникым, дзэ пенсионерым;

— Очередко Николай Петр ыкъом, старшэ прапрорщикэу отставкэм щылэ, я 9-рэ мотошончэо дивизиенеу иветеранхэм я Совет хэтым;

— Перегудов Михаил Иван ыкъом, отставкэм щылэ майорым;

— Чудинов Игорь Петр ыкъом, отставкэм щылэ подполковникым, Адыгэ Республикар идээ-комиссар дзэ-патриотическе плунгыгъэмкэ илэ-пилэгъ.

ЩылакIэр ыкIи шыкIэ-амалхэр

Гүкъэбзэгъэ-хялэлыгъэр пстэуми апшь

Узынчъэныгъэр хэтрэ цыфкы анахь мэхъянэ зи. Ар хэти шапхъэ горэ илэу Тхъэм кыхельхъэ. Цыфым ышъхъэкэ икъоу зыкъяэзэуихынм ишкылагъэр узынчъэныгъэр ары. Ар хэти кыгурыю, ыпкышъол фэсакъэу ыухъумэн фае.

Адыгэхэр йушыгъэх, ягульят-тэ-гурышкэй бэмэ анэсүүтгэй, лъяпкыым цыиф гъашэг-тъоныбэ къэхъущти, къашэшти ашлэрэм фэдэу йушхеу, гумын хэм япчыагэй бэдэдэу, къэплты-тэжкинэу зэрэшмытыр тьши-гъупшэрэп. Непи, нычепи ащ фэдэ хъугъэ-шлэгъэ жъалымым игугу ашыжбы.

псэф-гумызаяхъэх, яакыл куу цыфхэм афэфедэ хьоу илагъэх. Джырэ фэдэу еджэплабэ, шIенгыз-сэнхъят зэгъэгъотыпэ бэдэдэр хэгъекли, еджэн-тхэн амал гори ямыгъэми, ашхъэ, агу раубытэштыгъэр бэдэд: ныхж-тыжхэм ялешла-гъэхэр, ялээкIе гъэшIэгъон, ялэжъаклэ, яжбээ дахэ, алапеклэ зынэсхэрээр зерагъэчны-щтыгъэр нахыкIэхэм, ауж кын-кылхэрэ лIэуххэм щысэ афэ-хуузэ кырыкIуагь.

Сегүпшысәш, мары тикъуда джэ дээсхүү нахьыжхэу, ильэс 80-м бэк! шъхьадэкыгъэхэу, непи ежь-ежырыэр зышхъэ зезыхъэхэрэв, урчлажжэгъу пшыихэми, ахэм кялотэрэ щылэк! блэкыгъэр сурэтышху уапашхъэ кыргагъеуцо. Нахьыж уйлэнир боу насыпигь. Ар хэти нахь кыгурьло зыхьу-рэр щылэнгыгээм тлэклү щыулэгъэр, пкантэ кыцыхыгъэу, ыгу цийнчилгээ сумми, кынзасогт хэлж ахснуудахорер тэжээ, кэ хъарзынхэу мыухыжь, егшашэм шъхьэуз-гууз зымылагъэхэу, зымышлэцтгыгъэхэ адьгахэми, нэмьк! лъялкъэми, гупсэфыгьо сымэджэнэгъэм къаритырэп. Гъэшлэгъоныр жыр жыр шъхьаек! лэтахъохэри, кіэлак! эхэри, зишүгъо фэнүкъогъэнчэу псуухэрэри узым зэрээзэлтиубытыгъэхэр ары.

ыфызыгъэу, ауми, къызэтеу-
цожыгъэу щыт зыхыкъэл ары.
Цыф цыхыкъум бэба ыпшъе ифэу
ышчэчырэр. Мары Хэгъэгу зэо-
шхоу 1941 — 1945-рэе иль эс-
хэм klyagъэр зыщылагъэр иль эс
73-м ехүгъемши, ащ къинэу
цыф жыгъэхэм щальэгъутъэр,
заом ишыкълачъэр, хэклодагъэ-
шьор цыфым къыфэзыхырэр
шыула?» clou бэрэ сшыхъэ кье-
лладэ. Зэрэхбазэу, цыфым
ишиялакъэл эзэфхысыжь го-
рэхэр ешыхэба, кыгъешшагъэм
кьешлакъыгъэ чыюпсым, къы-
готыгъэ цыфхэм, къидэхху-
гъэм, къидэмыхыгъэм аль э-
нныкъокъэ. Анахь гумэкыгъоу

къысцыыхъугъэр узынчъеныйгъэр
лъэшэу къызэрельхыгъэр ары.
Оси, ощи, зауи, гъабли къя-
лъжыштыгъэх, джы хэти зыгорэ
анахь зэригъотыллэжбы зыхъу-
гъэм, бадзэм фэдэу цыифхэр
етаъынх.

Зы мафэ ащ тетэү сикъоджэгъу нахынжэй уильэс 87-рэ зыныбжылым гүшүйэгъу сыифэхүгъ. Үльэ тет, иакыыл чан. Сыккэупчагь ипсауныгъекээ, нэмийккээ. Ежьым ыгу хэклэү къело: «Синибджэгъухэм сакыккэрызыгъ, — ауми, Тхъэм ытуягъэм, ышлэрэм сэ пытухъэ фэсшыэрэп, щилэнгъэри лэснэгъэри ары зылэ илтыр. Ау сэ къэзгэшшэгъээ ильэсхэм зысызэртгэгупшысагъэр: узфэсакынжыщу, угу зэбгэгъу жэй, пээ зэтедзагъэу отысыккээ, зэрэхүн щилэп — узымы klyan э укъишыщт, пшлэцтыр умышшэгъэу. Йофым паеклэ згъеунэфигъэу бэ къэслон спльккыщтыр. Испкъ-льэпкъ псаоу къэхүгъэ пэпчь йофым пытэу къэртын фae. Йофым цынфыр ыгъаллэрэп, ыккыачэ нахын къегъакло, угукэ пшлонгъоуп эуцуагъэмэ, тхъагъо ыккини уигъепшыэрэп, йовшлагъэр тхъагъо, ау ащ уесагъэу щытын фae».

— Ары шъхьаэм, йоф зэпымчыжым цыфыр елажъэба?
— Йофыр зикласэү, аш фытегъэпсыхъягъэмкэ, ар гуьга-
дэ ыки гушчагъо. Зыгорэм

үфэмэыгъэзагъеу, непэ шлэшти
площи умыш!эу оулэрэкымэ,
джары тхъамыклагъор. Сэ си-
лэгъухеми (щылэжхэп янахьы-
бэр) Йофым ыгъэлэнхэу кызын-
щыхъущтыгъэхэр, нэдэлпльтигъо
зэрагьтотэу тэссымэ, зызыгъэ-
псэфыщтыгъэхэр ахэтигъэх.
Етланэ Йофым егугурэр бэктэ-
апэ ишьыштыгъ, ежхэр, чанхэм
ауж бэктэ кынагъэхэр, кэгъо-
жыщтыгъэх. Цыфымкэ Йофыр
ахъщэ къэгъэхъэп!э къодыен,
ар ежь ышхъякэх зызыниуш-
тыжхыре чыпл.

Ушъый гъэшгэльонхэр кызызэричкырыр эсгэгшлагьо ыккиджыри сеупчы: «Нахынпэрэшылааклэр ара, непэрэр ара — тэра угу нахь нахь ыштэрэр?»

— Чыкъеу олахъе сызэкіл-
пщежкыгъем, — ылоээ, Къы-
пегъахъо. — Гъаблэм итъом-
сыкъехъугъ сысабый хъыбей-
дэдагъеу къалотжбы, сымын-
лэжжыныри, зэрэхъурэмкіл,
ашлошь хъущтыгъэп. Шүуклаэрэ-
клюэм, чъэрэмни сяхъуалсэу
къэсхъыгъ, етланэ Тхъэр къыз-
делагъ (сянэ тхъамыкіл боу-
къыспылтыгъ), слъакъо сыкъы-
теуцуагъ, сыцыкъугъеми, пль-
къо уихъынным итхъагъо зэ-
хэсшлагъ. Узынчъенныгъэр арь-
цыфымкіл анахъ мэхъанэ зилэр,
ащ пхахъоу, акъылыр къэущэу-
зыгоуцокіл, ушынэнры зэрэг-
шюгъошкор, щынэнгъэм пстэум-
кли лупшэ фэммышэу, о пфельэ-
къирэр пшэнным зыфэбгъазэмэ

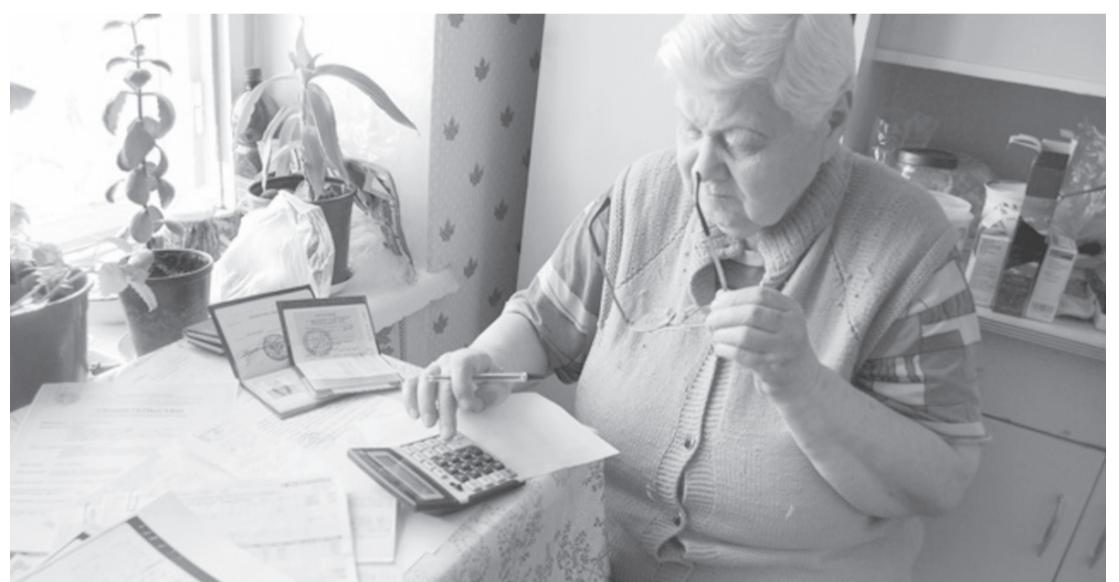
пшә пшойгъомә, ушыләшт.
Зэрэхъурэмкіә, узынчъенны-
гъэмкіә анахь мэхъанә зиләр
гукъэбзагъэ-хъалэлгъэр ары.
Арыба адыгэхэр егъашәм зэ-
рэпсэульгъехэр.

ПШЫКЪЭНЭ Май

Удал

Джыри фэгъэк! Отэнхэр...

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ач|эсхэм зэк|эми зэдагъэфедэхэрэм ягъэцк|эжын е ягъэк|эжын пае мазэ къес ахъщэ аты.

Ар шлокл зимылә лоффэу
зыщытыр ильяс заулэ
хъугъэ, ау Псэуплэ ко-
дексым иптычыгъо аш
фэгъехъыгъем фэгъекло-
тэнхэр зилэхэр къыщыдэ-
лтыгъяа. Ахам ашыншын

пенсионерхэу, зыныбжь ильэс 70 — 80-м шлохийн гъэхэу зизакью щилэхэр е а ныбжь дэдэм нэсыгтэхэу, тофшлалтэм тумыт пенсионерым дэлсэухэрэд. Зыныбжь ильэс 70-м руу чадахаар хийгээдэг.

гъэхэу, ау 80-м шломыкын гъэхэм атыгъэм ипроцент 50-м къералыгъом къа-фыре гъэхэзэжы, ильэс 80-м шлокыгъэхэм проценти 100-у къаратыжы.

Джыри мынга фагъе-

күлтэнхэр зиэхэм ахагъэ-
хуягъ. Псэүпэ кодексым
зэхъокыныгъеу фашыгъэ-
хэм къяэрэшьдэлты-
тагъэмкіэ, пенсионеруу
зыныбжк ильяс 70-м ехуу-
гъау ау 80-м шомынкын-

гъэу, ятлонэрэ ыкки апэрэ купхэм ахахьэрэ сэкбат-ныгъэ зилэ цыифым дэпсэү-хэрэм атыгъэм ипроцент 50-м, зынныжь ильтэс 80-м шлокыгъэу ашт фэдэкъа-бзээ псэухарэм проценти

100-у къафырагъэгъэзэжьышт.

Мы зэхъокыныгэхэм
къекючт 2019-рэ ильэсүм
ищүлэ мазэ и 1-р ары
къуачэ ялэ зыхьурээр.
Хүүг Нэфсэг

ІЭ ЗЫХҮҮРЭР.
ХҮҮТ Нэфсат

Культурэмрэ щыгэныгъэмрэ

Шушагъэр къиотэжьы

Республикэм культурэмкэ и Министерствэ апэрэу щыгэгъэ зэхахъэр Хэкужым къэзыгъээжыгъэм и Мафэ фэгъэхыгъ. Ясэнхъяаткэ юф зэрашгэрэм даклоу, общественнэ пшэрыльхэр чанэу зыгъэцакгэхэрэм афэгушуа гъэх, щитху тхыльхэр аратыжыгъэх.

Адыгэим культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ зэхахъэм къишиуга Хэкужым къэзыгъээжыгъэх щыгэныгъэм икуупэ зэрэхеукохэрэр. Сыд фэдэрэ юфшэн агъэцакем, лъэпкъ шэжым изыкъеэлтэн пытых. Мэшфэшү Нэдждэт щыгэгъэлэж, Стлашь Ухъэр Хэкужым къэзыгъэхэр щыгэныгъэм хэгээгъээнхэмкэ амалышуухэм альхъу. Ячыгуж къэлокжыхэрэм юпэлгээтийн афэхъурэ фондым ишащхэм ашыц.

Бээр — псэ. Адыгабзэр, инджылызыбзэр, нэмыхыбзэхэр зыщызэргаашэрэ Гупчэу «Активым» ипэшэ шхъяаэу Едыйж Мэмэт зэхахъэм къызырагъэблэгъэм, щитху тхыльыр ратыжынным юпэлгээ гушигэ фабэхэр зыфауа гъэхэм ашыц.

Сатым пыль юфшланпэу «Дышээпсэм» ишащэу Чэтэо Ибрахымэ юф юшэу зеублэм, игуулгын гүнэ имылгын къэбархэр къитлъызыгъээсигъэхэм тафэрэз. Республиком культурэмкэ иминистрэ игуадзэу, Урысыем, Адыгэим, Ингушетием культурэмкэ язаслуженэ юфшлан щыгэуапцэкью Аминэт зэхахъэм къишиуга гъэм уегъэгушо.

Лъэпкъым пае юпэлгээ шуукъытфэхъу, тышууфэрэз, — игуулсысэхэр лъэгъэлкыутэх Шыгэуапцэкью Аминэт. — Мэшфэшү Нэдждэт тиофхъяа бзэхэм чанэу къахлажъэ, упчэжъэгъу. Тыфхъоу бэрэ къыхэкы. Чэтэо

Ибрахымэ, Стлашь Ухъэр, Едыйж Мэмэт, фэшхъяафхэрэ зы юфом зэфещэх — лъэпкъым шоу фашэн альякыщтымкэ хэкыпэлэшухэр къызэдагъотих.

Дер Абир Адыгэ культурэм иапэрэ Дунэе фестиваль зыхэлажъэм, йэкиыб къэралыгъом къыкыгъаг. Джы Абирэ Мыекъуапэ щэпсэу, Адыгэ Республиком и Къэралыгъо ансамблэу «Испамыем» иорэдьлу. Пшэшэжъюем Хэкужым къыгъээжыннымкэ композиторэу Нэхэе Аслын юпэлгээ фэхъууг.

Лъыбызуу Джанти, Джаушъэ

Шамилэ — ахэр ныбжыкыэх, къэлэеджаклох, искуствэм апэрэ лъэбэкъухэр щашых. Лъыбызуу Джанти хэгъэгүү ыкы Дунэе зэуу-кэгъухэм ахэлажъэ, шыкылшынэмкэ, нэмыхы адыгэ музыкальнэ юмэ-псымэхэмкэ лъэпкъ орэдышуухэр егъэжынчых. Республиком искуствэхэмкэ икэлэццыкыу еджапэу Лъэцэрыкъо Кимэ юцэ зыхырэм зыщгъасэ, Гүкэ Замудин ишащ.

Республиком культурэмкэ и Министерствэ ирэзэнгъэ тхыльхэр къэлэеджаклохэм аратыжынгъэх.

Адыгэ Республиком, Пшызэ язаслуженэ артисткэу Лъэцэр Римэ АР-м и Парламент и Щытхуу тхыльэу къыфагъэшшагъэм министрэу Аульэ Юрэ къеджагь, орэдьло цэрилом фэгушуу, ритыжыгъ.

Хэкужым къэзыгъээжыгъэхэм яептэлжэхэр зэхахъэм къыщауга гъэх, культурэм хэхъонигъэ ўшынным тапэкли зэрэптыштхэр къыхагъэшыгъ.

Сурэтим итхэр: зэхахъэм хэлэжъагъэхэр.

Республикэм изэнэкъокъу

Апэрэ къеклокыгъом ыуж

Адыгэ Республиком футболымкэ изэнэкъокъу команди 8 хэлажъэ, ахэр купитлоу гошигъэх. Апэрэ къеклокыгъом ыуж чыпэлэу къыдахыгъэхэр зэтэгъапшэх.

Купэу «Къокыпэ» зэлукъэгъуэр гъэшгэгъонэу щыгыа гъэх. Тульскэм икомандэу «Урожай» зэкэми аанах лъэшэу ёшгэгъухэм къашыгъаг. «Урожай» «Кошхаблэм» 4:0-у, «Джаджэм» 3:1-у, «Гертэм» 3:0-у атеклуу. Тренер шхъяаэу Александр Матусын зэрильтэрэмкэ, дышэе медальхэм афэбэнэнхэм фэхъаэшырх.

«Кошхаблэр» къызаклекоштэп. «Джаджэм» 7:4-у, «Гертэм» 5:0-у къашуухыгъ. Тренер шхъяаэу Юсуп Русльянэ къызэриуа гъэх. Ятлонэрэ чыпэлэе ёзэгъхэрэп, зичээзу ёшгэгъухэм зафагъехъаэшырх.

Ятлонэрэ купэу «Къохъапэ» хырыхыхыгъ фэдэу зэнэкъокъу щылтээкъуатэ. «Улапэр» 5:2-у «Пэнэжъыкъуа», 2:0-у «Адыгэ-къалэр» атеклуу. «Виктория» Мыекъуапэ «Улапэми» 1:0-у, «Пэнэжъыкъуа» 2:1-у къашуухыгъ. Арэу щитми, «Улапэми», «Викторилем» чэнальгъэхэр зэрэшгъэхэм яофхэр къыгъэхыильгъэх.

«Адыгэ-къалэр» «Пэнэжъыкъуа» 2:0-у, «Викторилем» 2:1-у атеклуу. «Адыгэ-къалэм» итре-

нерэу Хъадпэшьо Аслын къызэриуатэрэмкэ, гүгэлпэшшухэр яэх. Командэм зыкызэлэузыкын зыльэкыщтхэ ныбжыкылхэр хэтих. Краснодар краим изэнэкъокъу хэлажъэхэрэм ялэпэсэнгээ хаяхъо. «Пэнэжъыкъуа» ёшгэгъуишири шуахыгъэми, гүгээр чынэрэп, къоджэ спортым изыкъеэлэтийн пытых. «Викторилем» итренерэу Мэзлэукуу Арсен пшээриль инхэр зыфишигъыгъэх, апэрэ чыпэлээр къыдахын альякыщтэу ельтигъ.

Тэхъутэмькъуае икоманди Краснодар краим изэнэкъокъу хэлажъэ. Футболын ныбжыкылхэр хэцэгъэнхэмкэ егъэжъэлшшухэр районым щашыгъэх.

Чыпэлэхэр

«Къокыпэ»

1. «Урожай» Тульский — 9
2. «Кошхабл» Кошхабл — 6
3. «Джаджэм» Джаджэм — 1
4. «Герта» Ханскар — 1
5. «Къохъапэ» Красногвардейскэ район — 6
6. «Адыгэ-къал» Адыгэ-къал — 6

3. «Виктория» Мыекъуапэ — 6

4. «Пэнэжъыкъуай» Теуцожэ район — 0.

Зэфэхыысыжъхэр

— Апэрэ къеклокыгъом къыгъэлэгъуа тэктонигъэр къыдэзыхынхэ зыльэкыщтхэ коман-

дэхэр бэ зэрэхуухэрэр, — къытиуагь Адыгэ Республиком футболымкэ ифедерации ишащэу Николай Походенкэм. — Ятлонэрэ къеклокыгъор шуашхыэу мазэм Республикэм щыкыошт. Финалныкъом хэхъагъэхэр къэхүх эхэлжъэштых.

Нэктубгъор зыгъэхызырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзыгъэхэр:

Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкэ, Йэкиб къэралхэм ашы-псэурэ тильэпкэгъухэм адьырээ зэхэзыгъэхэмкэ ыкы къэбар жууцэхэм иамалхэмкэ и Комитет

Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
щиээр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчэгъэлкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлхээ, шрифтэй
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шалхъэх-
хэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием
зэхэгъэлжыхы.

E-mail: adygvoice@
mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысы Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкы зэллы-
йэсэхэмкэ амалхэмкэ и
Министерствэ и Темир-Кавказ
чыпэлгъэоры-
шапл, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ГУ23-00916

Зыщаутийр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкэлэмкэ
пчагъэр
3891
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2172

Хэутынм узчи-
кэлхэнэу щыт уахтэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщаутийхэгъэхэ
уахтэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхъяаэр
Дэрбэ Т. И.
Редактор шхъяаэр
игуадзэр
Мэшлээкъо
С. А.

Пшээдэгъыж
зыхыырэ секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.